Ч. 204 (13.152).

Львів, середа 14. вересня 1932.

Poeztowa opłata rastacono ryczałtem

Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Невже нові шляхи німецької закордонної політики?

(*Кореспонденція зі Швайцарії.*)

Домагання Німеччини відносно признання її права на зброєння рівного з іншими державами викликало, як і треба було чекати, енергійний спротив, а навіть обурення політичних кол Франції. Хоч французька преса на загал заперечує офіціяльний характер кроків, пороблених у цій справі з німецького боку, але це справи ні трохи не мінне, бо про серіозність замірів Німеччини домагатися принаймні відносного зрівнання її збройних сил з іншими державами в Парижі нема найменшого сумніву.

Характер французької полеміки проти німецьких зброєнь показує виразно, які поважні зміни зайшли в останньому часі в міждержавних відносинах в Европі. Версайський договір стратив, очевидно, свою непорушну обовязковість. Він істнує остільки, оскільки визнають ще раціональність окремих його точок.

Не зважаючи на очевидне схвилювання політичних кол Франції про якісь примусові засоби, які малиб перешкодити Німеччині зброїтися, нема й мови. Навідворот підкреслюється, що Франція ані думки не має про якусь інтервенцію в Надренщині. Ціла французька кампанія проти німецьких зброєнь відбувається виключно на дипльоматичному, зглядно загально-політичному терені. В Парижі твердять, що Німеччина звернулась у справі признання їй прав на зброєння не по належній адресі, що справа ця обходить не лише Францію, а й інші держави. А поза тим заявляється, що женевська конференція має радити лише над зменшенням зброєнь, але в ніякім разі не над збільшенням їх у Німеччині.

У дипльоматичнім двобою, який розвинувся між Німеччиною та Францією, перша з них відразу ослабила свою позицію тим, що виявила намір полагодити справу шляхом таємних нарад між Парижем та Берліном, поминаючи інші держави, що приступили до недавно заключеного в Льондоні пакту довіря. Пізніше подання німецької ноти у справі озброєння до загального відома справи не змінило.

Хоч у Льондоні та Вашингтоні до можливого збільшення збройної сили Німеччини й не ставляться негативно, як у Парижі, але й не виявляють наміру йти назустріч німецьким жаданням у такій мірі, як того сподівався німецький уряд. Ціла річ полягає в тім, що німецький уряд досі не міг висунути досить річевих та переконуючих аргументів, що збільшення збройної сили Німеччини не є підготуванням реваншу проти Франції. А сприяти підготованню нової війни було б суперечилоб дотеперішній мирній політиці Англії та Злучених Держав Америки, які є тепер розємчими суддями в політичних змаганнях між Німеччиною та Францією. Колишні противники Німеччини визнають тепер слушність розвитку її експанзії, що відповідає розвиткові продукційних сил великої держави, але з причин дуже добре зрозумілих противляться спрямуванню цієї експанзії на захід, що утворюєб ситуацію, дуже подібну до передвоєнної. Одиноким виходом з фатального противенства між Німеччиною та її колишніми противниками є таким чином розвиток політичної течії в Німеччині, що вимагає рішучого звороту політики супроти Радянщини. І тут можна в останнім часі зазначити значний поступ. Який рік тому мало ще хто, як Арнольд Рехберг жадав порозуміння з Францією та зірвання з політикою традиційної приязні з Радянщиною. У літі фон Папен оголосив себе в Женеві формально прихильником політики Рехберга. І його підтримали юнкри з Клюбу Панів, що боронять тепер державну владу від Гітлера. Від можливого порозуміння з Радянщиною боронить націоналістів соціялістів ворожнеча, що панує між ними та комуністами у межах самої Німеччини. У цьому відношенні можна думати, що не зважаючи на всі суперечності між сучасним німецьким урядом з одного боку та націоналістами і центром з другого, в новій політиці супроти Радянщини ці партії будуть підтримувати уряд також, як підтримують його супроти Франції.

Що в Німеччині відбувається ревізія закордонної політики в напрямі евентуального порозуміння з Францією в цілях спільної акції проти Радянщини, про те може свідчити між іншим стаття контрадмірала Ернста Баша в паризькім „Матені". Оскільки вона є пробним бальоном німецьких політичних кол сказати важко, але ідейний звязок її автора з сучасним провідником німецької політики не підлягає сумніву. В ній автор заявляє, що франко-німецьке зближення тепер більш необхідне ніж колись. Він протестує рішучо проти того, щоби Німеччина послуговувалась у своїй політиці радянським атутом, і звертає увагу на те, що московська політика все намагалась загострювати франко-німецькі конфлікти до такої міри, що обидві сторони сприяли більшовизації світу. Старання Німеччини за всяку ціну вдержати добрі відносини з Росією автор вважає великою помилкою, наслідками якої були злидні, безробіття, хаос та похід світової революції. Він закликає до узгіднення внутрішньої політики Німеччини супроти комуністів з її зовнішньою політикою, вказуючи на те, що всі комуністичні партії є обєднані в Третім Інтернаціоналі, яким кермує радянський уряд. Відродження Німеччини, Европи тай цілого світу можна по його думці перевести лише зірвавши всі умови з більшовиками.

„Справді обєктивний і конструктивний розум повинен спрямувати зовнішню політику Німеччини до зближення з Францією".

На його думку не може бути іншого розвязання проблеми забезпечення Франції, а ще більше Німеччини, більшовизація якої прибирає все загрозливіший характер. Автор гадає, що лише шляхом приязних відносин можна вирівняти противенства між Францією та Німеччиною, але не раніше, ніж Німеччині перестане загрожувати генеральна офензива більшовизму. Він заспокоює французьких та англійських приятелів, що „мілітарний уряд" призначений Гінденбургом має лише забезпечувати Німеччину як проти скрайного націоналізму так і проти революційного інтернаціоналізму..

Але коли англійські політичні кола готові піти у деякій мірі назустріч домаганням Німеччини відносно зрівнання зброєнь, то у Франції такої готовости тим часом непомітно. І „Матен", який дав місце статті Баша, умістив перед нею замітку, в якій годиться цілком з тим, що світову економічну кризу та московську пропаганду можна стримати лише льояльним порозумінням держав, але висловлює погляд, що озброєння Німеччини має послужити не організації спільного фронту проти більшовизму, але цілям воєнного реваншу.

Оскільки скептицизм „Матену" оправданий, не нам рішати. Досить буде тим часом сконстатувати, що французькі та німецькі політичні кола найшли ґрунт, на якім вони при деяких умовинах моглиб порозумітися. Оскільки заяви контадмірала Баша будуть стверджені з німецького боку чинами, повинна показати найближча будуччина.

М. Данько.

Голод і руїна в УСРР.

Як повставали на Україні колективні господарства? — Репресії, масове вирізування худоби, крадіж власного коня.

II.

„При перших розмовах про „пятилітку" і я, — продовжував своє оповідання мій розмовець, і деякі інші селяни поставилися до неї з симпатією. Нехай роблять, думали ми собі. Це нам не шкодить, як буде у нас більше фабрик. Більше для народу буде праці. Так само і про „колективізацію" ми не судили зле. В нашій околиці було кілька „комун" по бувших панських маєтках і хоч ми вважали несправедливим, щоб вони не платили ніяких податків, а ми згиналися під всякими „продами", то проте і з ними не ворогували. Не лякала також нас і нова „колективізація", що розпочиналася в 28-му році, бо ми вважали її щось на зразок старої „комуні", до якої писався той, хто хотів. Так воно і було на перших часах, і в нас, у Мосинцях, бажаючих йти до колективів ніхто не знайшовся. Але зовсім інша річ розпочалася, коли на окружних нарадах вирішено проводити „суцільну" колективізацію. Начеб то такий наказ прийшов із Москви. Тоді то й почалася справжня біда, якої і кінця не видно".

Так почався у Мосинцях, як і на всій Україні, той жахливий період „соціялістичної перебудови" нашого українського села, який дехто також і з наших людей вважає „новим словом" суспільного ладу, але який сам Сталін припинив відомою статтею „Головокруженіє от успехов", і який Чубар на партійному зїзді пояснював тим, що „низовий апарат" „забув" про принципи комунізму, при якому колективізація може бути лише добровільною.

Але послухаймо наочного свідка, як провадилась ця добровільна колективізація.

— „Як я вже казав, у нас у Мосинцях до колективізації відношення було цілком ясне: інші нехай собі що хотять роблять, а нам і без колхозів добре. Тому ніхто до них і не голосився. Аж ось в осені 1929 року починають до нас їздити „агітатори-організатори" і схиляти до колгоспів і то так: сьогодні сход тягнеться до вечора, а на другий день знову, а у вечорі знову. Люди сплять на тих зібраннях, мовчать... а до колгоспу не голоситься. Тоді в слідуючий приїзд агітатора справа починається з другого боку. При відчиненню сходу проголошують, що невдачі колгоспного руху залежать від куркульської „контри" і тому всіх винних у цій куркульській „контровій" пропаганді рішено виселити, а майно їх віддати на майбутній колгосп. Тут-же зараз по списку починається конфіската майна у тих, хто був у списку, заготовлення підвод і відправка куркулів на стацію. Боже ти мій праведний, що робилося в селі: плач жінок, дітей, худоба реве, люди пробували сперечатися... Так де там, нагнали чекістів і в один день коло сорока родин „розкуркулено", сорок хат стало пусткою, сорок господарств зруйновано до тла і то мабуть чи не найкращих. Скликають сход, знову агітатор починає нахиляти людей до колгоспу і знову ніхто не пишеться, або приголоситься яких три чотири чоловіки з самих ледачих"...

— А цікаво знати, що вам ці агітатори говорили, коли нахиляли до колгоспів.

— „Та я міг би вам тут всі їх промови переказати, так вони мені набридли і стільки я разів їх чув. Треба теж знати, що серед тих агітаторів дуже рідко попадається наш чоловік, здебільша це кацапи та жиди, хоч говорити стараються по нашому. Починають вони звичайно з того, що народу стає все більше, а врожаї малі і збільшити їх кожний хлібороб не має сили. Не може він краще обробляти землю, бо нема у нього потрібних машин, нема також добірного насіння, не може також завести добру ужиткову худобу. А від цього терпить не тільки нарід, але і держава, бо нема з хліборобства такого зиску, який би могла мати, колиб воно було більш продуктивним. Недобори хліборобів та держави важко відбиваються і на промисловости, затримуючи її розвиток і тому треба наше госпо-

дарство перебудувати так, щоби замісць дрібних окремих господарств у нас були великі колгоспи, де не витрачалось би стільки землі на межі і праці на переходи з одного лану на другий і де все робилось би машинами. Дехто з тихораторів найбільше натискав на ці самі межі і по їхнім розрахункам виходило, що у нас майже 20 проц. землі пропадає марно під цими межами. Але нас не переконували ні їхні промови, ні навіть перші „розкуркулювання" і в колгосп ніхто не писався. Тоді один якийсь новий спритніший оратор пустився на таку штуку: як не хочете йти до колгоспу, то совітська влада пропонує вам заснувати скотарське товариство. В це товариство ми передамо всю худобу бувших куркулів, а крім того держава додасть ще коров від себе, так, щоб на кожного члена приходилось по дві корови, збудуємо великі та гарні корoварні, будемо робити масло та сири і продавати за кордон і мати від цього великий зиск. Це на початку збило людей і вони почали писатися до цього товариства, але коли довідалися, що це буде той самий колгосп, бо і землю треба здавати до нього, то знову всі виписалися. Після цього начальство наше зовсім озвіріло. В село нагнали силу чекістів, приїхали оратори і разом зі скликанням сходу тягнуть людей на силку і примовляють, що так буде з кожним, хто не пристане до колгоспу. Щож нам бідним було робити? Мусіли вписатися, записався і я, але всеж таки з 590 господарств щось більше 120-ти і на цей раз не пішло; тимчасом начальство задовольнилось і цим і колгосп нарешті був злагоджений.

Треба додати, що не дивлячись на безліч отих сходів та промов, ми так і до останнього часу не знали на практиці, що це таке той колгосп. Та мабуть і самі „оратори" теж того не знали, але коли згодом з надісланих „правил" довідалися, що це буде не лише спільний обробіток грунту, але і все спільне господарство, коли почали стягати до дворів бувших куркулів худобу, ременент і ріжне знаряддя, щось страшне почало творитися на селі: кожну ніч почали різати худобу і ті, що записались до колгоспу, і ті, що залишились поза ним. Різали биків, корів, овець і найбільше свиней. З усієї худоби, що було в Мосинцях, залишилося не більше половини. Навіть коней люди старалися позбути, щоб не здавати в колгосп. Дехто з найбільш завзятих, виганяв коней до степу на холод, морози: „нехай краще там здохне, як має понівірятися без господаря". Довелося і мені своє господарство зруйнувати і віддати колгоспові, та більш усього було мені шкода мого коня, якого я сам виховав від жеребця; кращого коня не було на всю округу. Коли, щось місяць після того, пішли ми з жінкою подивитися на свого коня до колгоспного двора, то не пізнали: стоїть худий, голодний, труситься під дощем зі снігом — дивимося і мало не плачемо. Нарешті жінка не видержала, взяла десь уздечку, хомута і вночі вкрала свого коня і привела до дому. День його переховали, а на другий продали за Дніпро і всеж таки взяли за нього 160 рублів. Це нищення худоби не пройшло даром населенню. Знову приїзжала комісія з центру і справа закінчилася новою висилкою за „куркульське" відношення до соціялістичного сільського господарства.

Проф. К. Мацієвич.

Військовий департамент у лоні національно-соціялістичної партії.

БЕРЛІН (ПАТ). „Фелькішер Беобахтер" оголошує приказ Гітлера, на основі якого має бути утворений негайно в лоні нац.-соціялістичної партії спеціяльний військовий департамент. Німецький нарід, каже приказ, очікує від нац.-соц. партії співділання в обороні краю. Національні соціялісти мають устійнити програму, яка вирішить остаточно справу підпорядкування збройних сил держави загальній структурі держави.

Китайські повстанці скріпили свою діяльність.

ПАРИЖ (ПАТ). По останнім вісткам китайські партизани скріпили свою діяльність у харбінській окрузі. Минулої ночі спричинили вони ок. Чу-Чен-Фу, що поїзд, який прибув зі столиці Манджурії, вилетів із шин. У катастрофі згинуло кількадесять осіб.

Проти самостійности Манджурії.

ПЕКІН (ПАТ). Китайський посол у Токіо зложив учора візиту японському міністрові закордонних справ гр. Ушіді, аби, згідно з інструкцією, яку одержав з Пекіну, попередити його про наслідки, які потягне за собою визнання Японією нової манджурської держави. Китайський посол підчеркнув, що цей акт китайський уряд уважатиме за ворожий і що Японія мусітиме понести всю відповідальність, якщо наслідком того кроку буде гострий конфлікт між обома державами.

Мін. Ушіда відповів рішуче, що політика Японії в Манджурії не може в нічому змінитися. Розвязка справи Манджурії, сказав він, опирається на реальних потребах життя і які не були би протести китайського уряду в Токіо, уряд Японії не візьме їх під увагу.

—o—

ДОМАГАЮТЬСЯ АРЕШТУВАННЯ ТРОЦЬКОГО.

Чеська нац.-демократична преса гостро критикує дозвіл, виданий урядом ЧСР. на приїзд Троцького до Піщан і домагається, щоби його арештували та обвинуватили за вбивство чеських легіонерів у Росії підчас світової війни.

Людові доми з Бережанщині ростуть.

Польська місцева влада й польські суспільні організації останніми часами запопадливо працюють біля будови людових домів по селах бережанського повіту. Ініціятиву до того — як твердить ПАТ — дав староста д-р Гольчевський, а піддержує їх управа дібр гр. Потоцького в Раю, яка жертвувала потрібний на будову камінь, цегли, дерево, нерідко й парцелі. Наслідком ухвали повітової комісії позашкільної освіти утворили в Бережанах кураторію будови людових домів, яка взяла на себе управу будови домів. Хоч засоби невеликі зуміли почати будову домів у 12 громадах бережанського повіту. І так будуються доми в Гиновичах, Теофіпільці, в Геленкові (викінчення), в Курянах (викінчення), в Демні, шкільний будинок зі світлицею в Йосифівці (викінчений), приходство в Плаучі Малій, костел у Якубівцях (викінчення), світлиця в Саранчуках і в Вербові, вкінці людові доми в Урмані та Пліхові (будова почата). Фонди на будову зібрала кураторія з дотації повітового виділу, сільських і міських громад, Комунальної Каси Ощадности, з прилюдних складок і ріжних імпрез. У неділю 11. вересня відбувся заходами кураторії фестин із „людовою" забавою на дохід будівельних фондів.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. ВЕРЕСНЯ 1932.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Подвійне обличчя моралі.

Нова книжка Берґсона.

Появилась книжка, на яку більше як 10 літ ждали численні вихованці найбільшого сучасного фільософа Берґсона. Від останнього його твору „Творчої еволюції" минуло 25 літ. Нині Берґсон має 73 роки і важко уявити собі, щоби до твору, над яким працював так довго, хотів додати ще яке завершальне слово.

Головні твори Берґсона з ділянки теорії пізнання; на їхній підставі важко було уявити собі релігійні та суспільні погляди фільософа. Він не мав нагоди зустрічатись із тими проблемами, коли давав аналізу механізму нашого думання, його взаємин із природою і потоком наших внутрішніх вражінь. Тому й не диво, що люди зовсім протилежних суспільних і релігійних світоглядів уважали його „своїм". Синдикалісти та фашисти, католики та атеїсти покликувались на його теорію життевого пориву та його критику інтелектуалізму, поширюючи права „своєї" свободи по вподобі, вдоволені, що метафізична теорія виправдує фізичну практику або фізична дійсність дозволяє на утечу у світ самодоцільної інтуїції.

Аж нині Берґсон дав нам свою етичну теорію. Книжка називається скромно, фахово-сухо „Два джерела моралі та релігії"*). Як легко було її назвати „Творча мораль". Та сам Берґсон мусів уже дістати відразу до того сильного слова, якому він надав такої популярности своїм головним твором. Вік найбільше механічної продукції попросту закохався в магічній фразі про „творчість".

Остання книжка Берґсона написана ще ясніше, ніж дотеперішні. Вся її трудність у тому, що вона приймає деякі основні ідеї, викладені вже у попередніх творах. Берґсон не тільки розвиває їх, але ще раз завертає до старих своїх здобутків, наново розяснює, не лякається повторити висловлені давно теорії.

В усьому творі на 340 сторінок цитати всього із кількох книжок — хто хоче нехай перевірює факти з соціольогії, біольогії та історії релігій, над якими фільософ, схилений над тисячами книг, передумував стільки літ. Він має на все власний погляд і не має часу на відсилачі до велитенської літератури предмету.

Всі дотеперішні помилки фільософів у тому, що вони доходили до теорій про релігію та мораль так, начеб моральні та релігійні ідеї можна поширювати розумово або начебто розвиток людини йшов у напрямку визволення від ідей придбаних у суспільнім середовищі під впливом усіх сил традиції та біольогії. Берґсон не переводить, очевидячки, цієї думки так примітивно і вона звязана у нього із довгою майстерною аналізою суспільного середовища та психольогії одиниці. Він показує нам, що у процесі людського розвитку істнували завсіди дві форми моралі та релігії; — одна суспільна, витворена людською спільнотою, передавана з покоління у покоління, поширювана, бережена законами, зясовувана правилами, заборонами, вказівками, теоріями, які можна було викладати та популяризувати і друга — індивідуальна втілена у житті виїмкових одиниць, що своїм ділом, виїмковим прикладом вчинків і слів давали зразок пориву збунтованого проти всіх істнуючих суспільних норм.

Перша із тих моралей відповідає нашій неминучій потребі творити суспільну громаду — народи, держави, боронитись перед природою, звіриним світом і іншими народами та державами. Це мораль „зачинена" тому, що родиться в „зачиненій суспільності"; друга — „відкрита" тому, що її межі всесвіт, людство. Ця друга не „вища" від першої, тільки інша, зовсім іншого джерела почину та призначення. Соціольоги XIX-го віку робили основну помилку уявляючи собі, що перехід від суспільности до людства це природний етап його походу вперед. З того, що виїмкові одиниці виїмковим зусиллям, у хвилинах містичного просвітку, відчували любов незвязану з ніякою означеною земною територією не можна робити висновку, що людство може поволі поширити межі своїх ідеалів від суспільности-батьківщини та суспільности-держави на наскрізь містичну ідею.

Коли хочемо зясувати ідеї „святих", тих виїмкових одиниць, що родять найвищі моральні та релігійні цінності, відчуваємо, що загальні теорії не схоплюють із їхнього світогляду та життя найважливішого елементу. Коли ми перекладаємо їхню науку на загальні норми, починаємо творити щось, що відповідає невідхильно потребі нашого мізку та суспільного інстинкту, але що стає одночасно тільки „зачиненою" моралю, такою самою, як приняті вже обрядові форми істнуючої моралі та релігії.

Така вже льоґіка біольоґічної природи людини. Природа створила людину не як одиницю, а як рід, як частину великого орґанізму, якому одиниця служить. Інстинкт даний природою людині для забезпеки роду, для продовжування життя; цей інстинкт розвинувся одночасно з розумом, що є спорідненою здібністю або іншою формою тої самої життевої сили. Там, де інстинкт покривається з розумом, бо його заступає, як напр. у муравлів або бжіл, маємо ідеальний зразок суспільної організації, де праця одиниці підпорядкована цілям громади.

Розум, що розвинувся у людини з інстинкту дійшов до моменту, коли притьмарив голос інстинкту; він тотожний із голосом егоїзму, що бунтується проти праці для піддержки роду і хоче використати життя для приємности. Проти цього голосу повстала у людини друга сила — сила уяви. Завдяки своїй уяві людина наповнює світ божеськими силами.

(Докінчення буде.)

*) Les deux sources de la morale et de la religion, стор. 343. Видання Felix Alcan.

Траґедія помилок недавнього минулого чи некритичне насвітлювання подій.

В дискусії довкола теми, що її порушив ґр. Лось у своїй брошурі „Про конструктивну політику" та ще більше о. мітр. Войнаровський у своїй відомій статті-спомині з 1921 року, — не можемо відмовити голосу одному з найбільш відповідальних та найактивніших українських діячів того часу, п. през. д-рові Костеві Левицькому, який бере в оборону тодішній уряд ЗУНР. Однак нижченаведені уваги ш. автора не вичерпують справи і не усувають з-під дискусії питання, наскільки українська політика в роках 1919—23 була правильна та які вона зробила помилки. Тому ми й надалі готові містити в цій матерії поважні ділові голоси — Ред.

Коли минулі події мають причинитися до вишколення теперішнього покоління, то ті події з минулого треба переказувати молодшому поколінню правдиво і з відповідним критичним насвітленням. Зате події схоплені дориво́чно і без провірення їх правдивости та подані відірвано без звязку з обставинами, в яких вони повстали, — не тільки не причиняються до виснення справи, але ще витворюють баламуцтво серед громадянства, зневіру і неповинне зневажування своїх національних діячів без підстави й оправдання.

Наше громадянство чомусь нерадо нагадує собі важніші події з минулого, не зважаючи на те, що воно знає ті події та навіть співділало при вирішуванню тих справ. Так, українське громадянство дуже вигідне і зараз накликує живучих ще діячів, відповідальних за українську політику, щоби вони виснили як це було. А що більше, воно не розглядає фактів, не бере під увагу історичну правду, але відразу осуджує, що дійсно наші провідники не зробили того, що треба було, і допустилися політичної помилки, довели до траґедії помилок і таке інше.

Найновішим прикладом тих невідрадних проявів у нашому громадянстві може послужити от хочби дебата з приводу ревеляцій польського дипльомата ґр. Станислава Лося, — що мабуть єдинокий проєкт *безпосереднього порозуміння з польським урядом в 1921 році* український уряд у Відні і Національна Рада у Львові *відкинули* майже без дискусії та ще й з обуренням, — та що уряд ЗУНР повинен був почати безпосередні мирові переговори з Польщею ще перед вереснем 1921 р.; а що він тих переговорів не перевів, треба — мовляв признати це політичною похибкою...

А прецінь недавній це час, бо в місяці липні ц. р. бувший міністр закордонних справ, теперішній амбасадор Польщі в Льондоні п. *Скірмунт* відповів на статтю-спомин о. мітрата Войнаровського та на ревеляції ґр. Станислава Лося на тему можливости польсько-українського порозуміння в 1921 році, що було в „Ділі" докладно зреферовано.

Зосібна п. Скірмунт заявив:

1) що польський уряд *не звертався з ніяким проханням посередничити* в цій справі до о. мітрата Войнаровського;

2) що польський посол п. Шарота у Відні не дістав ніякої інструкції, ані писемної ані устної, ані уповажнення діяти в цій справі, бо нав'язання ним польсько-українських розмов і складання якихнебудь заяв не було взагалі передбачене;

3) що не було також мови про те, наче би польський уряд мав вислати своїх умандатованих представників до Відня, бо польський уряд не привязував надії до ініціятиви о. мітрата Войнаровського;

4) що о. Войнаровський був у міністра п. Скірмунта і була між ними мова про концесії для українців, та

5) що польський уряд готов був дати українцям *деякі концесії* в ділянці автономії й університету, коли група Петрушевича зліквідує свою боротьбу проти Польщі і стане на ґрунті льояльної громадянської співпраці у рямках польської держави...

Мабуть тут не треба „чоловіка провидіння", щоби зрозуміти, що уряд ЗУНР не повинен був і не міг починати безпосередні мирові переговори з Польщею, бо польський уряд не уповажнив нікого до переговорів з урядом ЗУНР і взагалі з ним *не хотів переговорювати*, а жадав, щоби той уряд зліквідувався і безумовно піддався; щойно тоді польський уряд був би дав українцям деякі концесії. А коли так фактично представляється справа, як це прилюдно признав представник Польщі (а польські джерела є тут покликаними свідками) — то поминаючи всякі формальні, тактичні і мериторичні причини, — закидувати, наче би наш уряд у цьому ділі допустився якоїсь політичної помилки і довів до траґедії помилок, — не годиться ані з льоґікою фактів ані з нашою гідністю. Він поступив так, а не інакше, бо видно, що знав наміри польського уряду, — як це сьогодня виснилось з приводу замітки-спомину о. мітрата Войнаровського.

Та на цьому можна би цю справу покінчити, якби не дальші рефлексії, які висновуються на марґінесі тої замітки-спомину.

Перша річ, це шумний закид, наче мерітум східно-галицької справи було вже вирішене під осінь 1921 р., як каже ґр. Лось, оже неправдоподібний здогад, що наш уряд цього всього не знав, а коли знав та не витягнув політичних консеквенцій, зробив похибку, якої наслідки сьогодні відчуваємо. На такий леґендарний висказ вистане вказати на той факт, що саме в осені 1921 р. анґлійська делеґація в Союзі Народів у Женеві підняла і перевела внесок, який понаглив вирішення східно-галицької справи. А з того слідує, що ця справа не була тоді вирішена і наш уряд не міг цього знати, чого не було в дійсности.

Друга річ, яку закидують, наче би український політичний провід пішов найлекшим шляхом „на суверенну антанту" і найбільш приманливу ідеольоґію „самоозначення народів". Суверенна антанта це якась видумка, а міжнародній акт, який установили побідні держави антанти артикулом 91. сан-жерменського договору з 1919 року, що постановив зречення Австрії на їх хосен зі всіх прав до тих територій, яких призначення цим договором ще не вирішили побідні держави антанти. До цих держав зверталась також Польща, і це був для нашого уряду дуже важкий, але правний шлях доходити міжнароднього права: самоозначення народу. На цьому становищі стояли всі наші національні організації і все наше громадянство і всі ті, що сьогодні критикують і дорікають, — бо такі були тодішні міжнародні відносини.

А *вкінці*, ще дорікають тодішньому політичному проводові, що він шукав політичної мудрости в опінії краю, значить Української Національної Ради, хоча мав нагоду переломати ці нездорові (!) демократ. настрої і піти в безпосередні переговори з поляками. Ці докори нав'язані до того, що наша політична опінія ще досі виключає безпосередні переговори з поляками як доцільний засіб політичної боротьби; ця духовість нашого загалу має бути спадщиною ще австрійських часів (?), часів політики закулісових торгів. Ця духовість — чуємо — випливає також з такого своєрідного у нас явища: оплюгавлювання політичних противників та взагалі громадянських діячів.

І тут наші політичні доктринери докотились до самого краю, — перемішавши без розбору минуле з сучасним...

Таке насвітлення справи дає ось які висновки на будуче: відкинути демократичний устрій, бо він нездоровий, та викинувши давніх політичних провідників, завести диктатуру в політичному проводі й увійти в безпосередні переговори з поляками. До такої мети доходиться некритичним насвітлюванням минулих подій.

А щодо переговорів з поляками — на які тут вказується, — то не можна заперечити, що всякі політичні партії і парляментарні репрезентації говорять зі своїми противниками. Так і про розмови з поляками можна в кожному разі дебатувати, але формальні переговори представництва є тоді вказані і доцільні, коли до цього є *дані обставини*.

Д-р Кость Левицький.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. ВЕРЕСНЯ 1932.

В. МАКОВСЬКИЙ. 7)

ШВЕДИ.

Лист до пані Л. за прогульку з Трускавця до Урича.

(Докінчення.)

Оба добродії-самотинці налюбовувалися крізь далековиди чудовим видом, який розстелювався узористим килимом аж геть по мерехтливі у проміннях витопленого з золота сонця, живі обрії Карпат. Діти крутилися з збаночками з водою. Одні пили, другі боялися, може це яка „погана" вода.

— Як ти звешся? — звичайнісіньке питання

— Яцьо Швед.

— А ти?

— Петро Швед

— Ви брати?

— Ні, чужі.

— А ти?

— Я — Параня Швед.

— Ти сестра котрого з них?

— Далека.

— Що до лиха — сміється чоловік тої бісикуватої — то в вас ту самі — Шведи??

Це звичайна питоменність усіх наших сіл. Декстрі роди так протягом часу розмножилися, що буває й пів села носить таке саме прізвище. Найбільше в горах.

— Це таке діло мої панство: — підніс провідник руку до голови на знак, що має щось цікавого сказати.

— У часі [illegible] шведської повіні в Польщі, цей замок, що стояв, здобули і обсадили — шведи. Тут під охороною замку було їх одно, з більших таборищ. Коли пізніше шведи були примушені відси забиратися, в цьому їх таборищі тутки залишилися мародери, всілякі дезертири, маркетанки та інші малконтенти, які або не могли або не хотіли втікати і — вони вже тут лишились на все. Згодом розмножилися і ввійшли, змішалися з тутешнім, корінним середовищем, котре їх все порікало — „шведами". Згодом ці порекла, які зразу означали національне походження цих людей, стали їх родовими назвищами. Звідтіля тут така маса „шведів", бо вони фактично — шведами!

— Навіть ця назва села — „Урич" не є славянського походження — завважив один із двох добродіїв.

— Значить, тут самі — шведи властиво, не русини? — замітила округленька пані Зося.

— Но; певна домішка домашньої раси є, — цеж вже літа; схилювався до компромісу вічливий провідник.

„Бісикувата" пані, яка вже вилізла з жахливої Довбушової печери, — коли те зачула, сплеснула в долоні і голосно закликала:

— Шведи — сюди!!

Дітвора хмарою злинула та обскочила її. Вона сміючись і гладячи по личках, роздавала їм цукорки — і приговорювала до них: ...„Ти, шведику, чого такий замурзаний"... „Чого пхаєшся, шануй інтеліґенцію своїх предків"... „Ти шведко, вже дістала раз"... „Ось, гляньте панство, яка гарненька шведочка"... І підняла малу, синьооку, біляву дівчинку до гори.

— А який інтеліґентний вигляд лиця — завважив старший із тих двох добродіїв; — деж це похоже на тутешні лобаті типи з вистаючими вилицями...

— Я в цю мить замітила і завважила — чванилась округленька пані Зося, — що це „за інтеліґентні" типи на тутешню людність...

Зважте самі, як я радів і гордів, коли те все чув.

— Я теж такий, швед, — кажу всміхаючись.

— Ви — швед? Позвольте представитися — звернувся до мене один з обох добродіїв

— Ні, — я називаюся . . . і дуже мені мило пізнати; одначе я такий самий „швед" як вони

Пані Зося завважила, що нам уже пора сходити і пустилася наперед, вхопивши рамя свого чоловіка. За нею подалися оба добродії — самотинці і решта товариства, з провідником.

І ціла зграя — знаджених цукорками — „шведів".

Відсіля моя втіха така велика, що через неї я в „Зніч-і" зробив поважний відхил від строгої трускавецької дієти і — спроневірився „Нафтусі". Бо чиж не було чого??

Вчені люди всяких народів від літ ломлять собі голови над розбіркою дивного „зліяжу", з якого зліплений нинішній стопроцентовий українець. Поляки, росіяни, білороси, „малороси", литовці, фіни, татари, мадяри, турки, румуни, чехи, словаки — всі дошукуються в цьому дивному „зліяжі" своєї дорогоцінної, менш або більш інтеліґентної крови і — через те, всі раді нас адоптувати за — „своїх".

Про „шведів" я ще не чув. Аж в Уричі — не те, що чув, але бачив... Ну, бачив! Хто не вірить, нехай поїде, переконається...

Завдяки припадкам, робимо епохові відкриття. Ану — гадаю: може й цей щасливий припадок на моїй прогульці в Уричі, що є доказом у нас безсумнівно поважної домішки „оригінальної" шведської крови — причиниться кроком наперед до розсліду досі мрякою сповитого, нашого таємного походження...

Тому звістку про моє припадкове відкриття нащадків „оригінальних" шведів в „оригінальній" українській шкірі, подаю до прилюдного відома всіх фолькльористів, зокрема тих, що тим питанням цікавляться.

З мого боку запевняю їх, що ці малі „шведи", які з нами були тоді на тих скелях в Уричі, справді дуже гарні та інтеліґентні. Багато більше за тих „самотинних добродіїв" і округленьку паню „Зосю".

Трускавець, серпень 1932

З життя краю.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

(Заг. збори української захоронки. — Заг. збори української бурси.)

Справам виховання молодого покоління в Теребовельщині присвячено було двоє зборів. Дня 7. серпня ц. р. відбулися загальні збори української захоронки в Теребовлі. Інституція та має по праві характер повітовий, бо є в ній діти з ріжних сіл повіту, та все таки понею за мало цікавиться. Доказом того можуть бути саме згадані загальні збори, на яких не було нікого зпоза Теребовлі. Повіт є щонайвище тереном збірок, які влаштовує виділ захоронки раз у році. На загальні збори прийшли самі міщани і кілька інтелігенток, переважно членів виділу. Виховательkою є п. Ракочa. Після покінчення шкільної науки діти висилаються до ремесла. На зборах вибрали головою п. Мохнацьку.

В Теребовлі є ще українська бурса, в якій находить приміщення вбога молодь, що вчиться в тутешній гімназії. Тепер мoглаб мешкати також молодь, що ходить до вищих народніх кляс. Бурса, приміщена в домі філії „Просвіти", має окремий виділ, який адмініструє бурсою. На жаль, з ріжних причин бурса не могла добре розвиватися. На 75 учеників-українців у тут. гімназії було в останнім шк. році 1931/32 в бурсі всього 18 учеників. Коли зважимо, що українська молодь у великім проценті — це молодь убогих селян, учителів і священиків, які нині також дуже відчувають кризу, то дивно стає, чому наші люди обминають таку інституцію.

Дня 31. серпня ц. р. відбулися загальні збори бурси при участи около 20-ох членів і кільканадцятьох гостей з Теребовлі й повіту. Збори отворив заступник голови т-ва і рівночасно настоятель бурси, емер. проф. Чайковський Павло. На початку згадав померших членів бурси, між ними голову товариства пок. д-ра Григорія Гарматія. Присутні повстанням з місць ушанували память померших. Відтак секретар т-ва о. Весоловський відчитав протокол останніх загальних зборів, які відбулися ще 9. вересня 1928 р., отже рівно чотири роки тому. За той час було 5 засідань виділу. Все полагоджував заступник голови і настоятель самий. Він також приймав учеників на засадах, устійнених ще в 1927 р. Звіт діловий складав проф. Чайковський. Зі звіту довідуємося, що в шк. році 1928/29 було в бурсі 16 гімн. учеників, у році 1929/30 — 7 учеників, у шк. році 1930/31 фреквенція піднеслася на 22-ох учеників, в останнім 1931/32 шк. році було знову тільки 18 учеників. Умовини приняття були такі: означена скількість віктуалів у натурі, які раховано за 20 зол., а другу половину в сумі 20 зол. платили питомці готівкою. Таким чином удержання коштувало приблизно 40 зол. місячно. В 1930/31 р. був один питомець безплатно, а один тільки за самі віктуали. В 1931/2 р. був один питомець безплатно. На жаль, не сказано у звіті, чи то був ученик з вищої гімназії і за що він був безплатно в бурсі. Згадується у звіті про поміч у науці, але вона була невистарчаюча, бо з 18 бурсаків у 1931/32 шк. році мало двох (2) недостаточні ноти (мусять повторяти клясу!), а інші мають ноти слабонькі. З касового звіту настоятеля видно, що бурса під оглядом матеріяльним була самовистарчальна. В дні загальних зборів було в касі готівки 73 зол. Але з другого боку бурса має багато довжників: 1.316 зол. і 24 сот. винні питомці, що не доплачували. Деякі з них, сини цілком незаможніх селян, винні по 100, 200 і більше зол. Серед нинішніх обставин це дуже сумнівні позиції. Чи не ліпше було би знизити оплату, ніж триматися засад з 1927 р. й уважати себе сумнівним вірителем? При бурсі є ще „фонд будови бурси", яким завідував скарбник бурси, о. кан. Мохнацький. Зі звіту скарбника видно, що бурса має 4.666 зол. готівки. Ті гроші призначені тільки на удержання дому бурси в порядній стані і на евентуальні пере- чи добудови. На тім скінчено звіт виділу. В дискусії забирало голос кількох бесідників, які порушували справу членства. Таке товариство, як бурса, повинно мати більше членів, як 20. Після того ухвалено уступаючому виділові абсолюторію. Відтак вибрано новий виділ. Головою став о. кан. Мохнацький. Крім того до виділу увійшли інші теребовельські заслужені громадяни. Є надія, що під проводом нового виділу бурса буде розвиватися дальше значно краще. Дискусія не все була річева. Багато часу посвячувалося ріжним невідповідальним виступам деяких членів і через те, на жаль, не стало часу на поважну застанову над майбутністю такої важної інституції, як бурса, яка має давати не тільки дешеве удержання, але й виховувати молоде інтелігентне покоління. Трохи клопоту має виділ з настоятелем. Дотеперішній настоятель покинув бурсу в останніх днях, як уже починався шк. рік, так, що виділ не мав часу розписати конкурсу. З другого боку загальні збори такої виховної інституції повинні відбуватися не останнього дня серпня, а що-найменше в першій половині липня, аби нововибраний виділ мав час розписати конкурс на приняття учеників і на управителя бурси.

ОСТАННІ ВІСТИ

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ РОЗВЯЗАНИЙ.

Недовіря для Папенового уряду.

На понеділок на 3. год. попол. було заповіджене засідання райхстагу. Точно в 3. год. зявився в комплеті уряд під проводом Папена. Передтим іще багато коментарів викликав в парл. кулуарах офіц. комунікат, що заповіджене на понеділок вполудне приняття у Гінденбурга провідників гітлерівців, центру та баварської нар. партії відложили з технічних причин. Це рішення през. Гінденбурга вплинуло мабуть на зміну становища опозиції в райхстагу, яка постановила спокійно вижидати перебіг подій. Нагоду до тієї зміни тактики дало комун. внесення на висловлення заяви недовіря Папеновому урядові та на відкликання господарських декретів уряду. Також соціялісти устами б. президента райхстагу Лебе зголосили внесення на відкинення декретів.

Президент парляменту Ґерінґ повідомив, що правильник не позволяє піддавати під голосування внесення на заяву недовіря на тім самім засіданні. Тому на внесення гітлерівця Фріка перервали засідання на пів години, щоби нарадитися над положенням. За пів години почалися наради наново. Ґерінґ зарядив голосування над внесенням у справі відкликання декрету та про недовіря для Папенового уряду. В тій хвилині встав Папен і підійшов до предс. Ґерінґа та вручив йому для відчитання Гінденбургів декрет про розвязання райхстагу. Предс. Ґерінґ остентаційно відсунув декрет, поклав його на пульпіті та сказав, що підчас голосування не може нікому дати голосу. (На лавках гітлерівців і центру оплески).

У голосуванні величезною більшістю голосів правиці, гітлерівців, центру, соціялістів, комуністів, баварської нац. партії ухвалили заяву недовіря для Папенового уряду, а лише 30 голосів нім.-націоналістів заявилося за Папеном.

Після оголошення вислідку голосування предс. Ґерінґ повідомив, що дістав від Папена декрет про розвязання парляменту. Декрет на його думку неважний, бо під ним є підписи уряду, який є в стату дімісіоніс, тому що його повалили в парляменті. З черги Ґерінґ відчитав декрет през. Гінденбурга: „На осн. уст. 25 розвязую райхстаґ, бо можна побоюватися, що райхстаґ зажадає відкликання виданого мною декрету".

Після відчитання декрету Ґерінґ заявив іще раз, що цей розпорядок не є правосильний, коли його контрасиґнував уряд, який не має довіря більшости райхстагу. Ґерінґ повідомить президента Гінденбурга про вислід голосування і предложить йому з огляду на ці обставини відкликати декрет. Рівночасно пропонує відбути завтра засідання райхстагу, якого денний порядок устійнить конвент сеніорів.

Папен заявив, що не пустить до парляменту послів за виїмком членів комісії.

В журн. інтерв'ю Ґерінґ сказав, що Гінденбургів декрет неважний, а був би важний тоді, колиб Гінденбург удруге покликав Папенів уряд і декрет підписали би міністри. З ост. звісток виходить, що гітлерівці таки змінили своє становище в тій справі, бо їм дали зрозуміти, що їм не остає нічого іншого, як приняти до відома розвязання райхстагу. Після замкнення засідання райхстагу предс. Ґерінґ скликав конвент сеніорів (посли центру та соц.-демократи). Конвент признав райхстаґ розвязаним. Тому Ґерінґ відкликав наради конвенту та заповів засідання райхстагу на вівторок.

Ґерінґ скликав пресову конференцію та сказав, що гітлерівці дадуть відповідь Папеновому урядові за два місяці при нових виборах.

НОВА КОНСТИТУЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Унеможливлення уряду партій, скасування автономії Прусії.

Події в райхстагу не дали канцл. Папенові змоги виголосити експозе. Тому те експозе й заяву в справі ост. подій в райхстагу виголосив до мікрофону берлінської радіостанції. В промові Папен сказав, що уряд не допустить, аби до влади в державі дійшла одна партія, без огляду на це, яка це партія. Таке може добре десь за кордоном, та не надається для Німеччини. 13-літні досвіди виявили, що теперішня конституція вимагає реформи. Її мусять перевести за всяку ціну. Уряд зробить це в порозумінні та за згодою союзних держав. Основою реформи мусить бути, щоби президент мав рішаючий вплив на уряд. Реформа мусить на все усунути тертя між урядом Німеччини та найбільшим урядом у державі, себто урядом Прусії. Зробить це так, що злучать ці уряди й упростять адміністрацію. Автономії інших держав не торкнуть. Щодо закорд. справ, то Німеччина не візьме участи в роззброїній конференції, поки їй не признають рівности зброєнь.

МУСОЛІНІ ПРО НІМЕЦЬКІ ДОМАГАННЯ.

Льондон, 12. 9. ПАТ. Мусоліні помістив у „Сандей Таймс" статтю про німецькі домагання в справі зброєнь. У ній м. ін. стверджує, що Німеччині належиться рівноправність зброєнь хочби тому, що є членом Ліги Націй і то в додатку членом Ради Л. Н. із постійним місцем. Також право дає Німеччині льокарнський трактат, який створив для Німеччини та Франції однакові умовини безпеки. Версальський трактат постановив роззброєння Німеччини як вступ до заг. роззброєння. Тепер є так, що або признають Німеччині її домагання, або вона усунеться від участи в найближчій роззброїній конференції. Це спаралізувало би роззброїну конференцію та булоб смертельним ударом для Ліґи, яка вже скомпромітувалася становищем Японії. Щоби Німеччина не усунулася з роззброїної конференції треба безоглядно признати їй право в справі рівности зброєнь. Уявляти собі, що дорогу, якою йде історія, можна спинити, думати, що можна держати вічно на боці такі високоцивілізовані народи, як Німеччина, це значить згори себе самого обманювати.

Дужання.

У понеділок Гарковенко в 14 хв. поборов Валюшевського, Кравзер у 19 хв. виграв у боротьбі з Колефом. Д'Олівера 8 хв. держав Кавана в нельсоні, так що віденець піддався в 34 хв. Штекер у боротьбі з Дозе вирвався в 32 хв. із нельсона та побідив рулядою з переднього пояса.

У вівторок борються рішаючо Дозе з Д'Олівером, Кравзер з Штекером, Вілінґ із Прохаскою, рішаючо Гарковенко з Каваном і рішаючо Торнов із Колефом.

НОВИНКИ

— **ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, що на вислане до них упімнення не вирівнають залеглостей до 15. н. м. стримаємо дальшу висилку часопису. Памятайте, що у Ваших руках доля української преси.**

— **Засідання Фільольоґічної Секції Наук. Товариства Ім. Шевченка** у Львові з нагоди 100-ліття народин Омеляна Огоновського відбудеться в середу 14. ц. м. в год. 6. веч. в канцелярії Т-ва.

— **На що будують костел у Ясенові Пільнім?** Попав у наші руки заклик комітету будови костела в Ясенові Пільнім п. Городенка, підписаний почесним головою, воєводою д-ром Брониславом Наконечніковим-Клюковським і членами виконавчого комітету, між якими є і повітовий староста В. Гібнер, і бурмистр Городенки Л. Томкевич, і тамошній нотар С. Зельонка, і власники дібр М. Кшиштофовіч та м. Абрагамовічова, і два лат. священики, і начальник громади в Ясенові П. Ян. Білецкі, і інші. А в тому заклику пишеться і про „найбардзей загрожоне креси всходнє", і про „повольне вынародовенє зе строни русінув", і про важну „пляцуфку" і т. п. „Офяра на так збожни цель — читаємо у відозві комітету дальше — бендзє найлєпшов одповєдзьов роззухвальоним саботажистом україньскім і найлєпшов оброноґ наших кресуф всходніх. Бендзє теж і чинем патріотичним, бо взмоцнєнє польскосьці на кресах рувнозначнем єст зе взмоцнєнєм потенґі нашего Паньства на далєкіх рубєжах"... Такими арґументами оперує комітет будови костела в Ясенові Пільнім, в якому засідають

ВІДГУКИ ДНЯ.

Атлетична прімадонна

До прімадон у театрі ми здавна привичаєві. Мають вони свої химороди, примхи і забаганки, на які ареліґиозно голиться директор, режисер і — любовники. Це все ради того, щоби прімадонна не перестала помагати робити касу директорові, славу режисерові а видатки любовникам.

В останніх часах інституція прімадон сильно поширилася. Вийшла не тільки поза театр, але перейшла й на мущин, які набралися всіх прімадонських хиб, не маючи очевидно їх прикмет.

Спеціяльно спорт, що в наших часах дійшов до екстраваґантних розмірів, має в кожній ділянці свою прімадонну. Зарозуміла, певна своєї найвищої вищости ходить така мужеська прімадонна по світі і на кожний ратуш дивиться з гори. Буває легко усміхнена або тяжко ображена, на по хибки жадає похвал, а за виконання обовязку ентузіязму.

Кожне спортове товарисво, яке має в себе прімадонну має рівночасно і клопіт з нею. Скільки разів „Україна" мала прімадонну — програвала і зі слабшим противником, скільки разів позбулася її — вигравала і зі сильнішим.

Думав би хтось, що атлети, люди що можуть побороти і зїсти вола, неадібні до ролі прімадон. Плечі як двері, руки як довбні, ноги як філяри, живіт як куфер на білизну — якжеж тут робити прімадонну, з її вихилясами, химерами і маніженням?!...

А все таки..

Був я недавно в однім спортовім цирку і бачив одну таку атлетичну прімадонну з державним гербом на сорочці.

Кокетливо поливаючи безрамя, виходить вам на арену гора миса, стидливо прислонює віями маленькі очі, розливая по масків лиці чарівний усміх і — починає гатити кулаками противника. Противник спочатку ратується то втечею то свидонною. За нею безкритична ґалерія, патріотичні лавки і істеричні льожі. Але навіть у силача мають границю нерви і страх перед ревом публики. Замахнеться, віддасть прімадонні аж її зачмарить, а тоді публика:

— Фуй, бруталь!

— Оддай му, браце!

— Містшу не дапеї!

Прімадонна збирає сили і копає противника в живіт. Той корчиться з болю, але публика не дає йому зімліти:

— Не уданай!...

— Маркірант!...

— Паперови атлета!...

Підбадьорена прімадонна лупить противника кулаком у ніс.

— Єще раз! Єще раз! — пищить з льожі якась істерична поклонниця боротьби биків.

Але на вид крови будиться теж на ґалерії спортова совість:

— Фуй, то ма бить містш?!

— Досыщ тего. То тиж чловєк!

Ситуація стає неприємною. Заходить небезпека, що підбадьорений противник кинеться на прімадонну і положить її. Зовсім приписово згідно з реґулямінoм і відношенням сил.

Тому прімадонна виступає з довшою промовою, а потім суддя проголошує її побідником, з огляду на брутальність противника.

Галактіон Чіпка.

Арештування між нецінниковими друкарями у Львові.

В суботу 10. ц. м. вечором політична поліція у Львові ввійшла до льокалю Союзу нецінникових друкарів при вул. Скарбківській і після переведеної ревізії арештувала голову того Союзу Дрезднера і членів виділу: Сеґаля, Басса, Рукґамера і Шпіґля **під закидом комуністичної агітації.** В часі ревізії поліція найшла м. н. стінну газету для членів і летючки.

офіціяльні представники державної адміністрації, а одночасно, як нас інформують з Городенщини, має сміливість витягати руки по лепти аж ту ціль до українського місцевого населення.

— **Торговельний вишкіл.** У цьому році отвирає львівська Торговельна школа „Просвіти" новий рід курсу для тих, що хочуть у короткому 6-місячному речинці придбати теоретичну торговельно-кооперативну підготовку. На цей курс прийматиме школа всіх, що мають скінчену бодай народню школу. Наука трівaтиме від жовтня до кінця березня. Вписи вже тепер приймає школа (Корняктів 1) щоденно і там теж подають зацікавленим ближчі дані.

— **Марія Сокіл у радіо.** Повідомляють нас, що в четвер 22. ц. м. в 5. год. попол. Марія Сокіл співатиме у львівському радіо. Концерт тріватиме 45 хвилин. На бажання управи Радія артистка співатиме українські і російські пісні. При фортепяні сидітиме Антін Рудницький. Таким робом кожний український радіоабонент, що не чув ще цієї артистки, матиме добру нагоду послухати її крізь радіо-апарат.

— **Гроші пропадають із листів.** Якийсь добродій вислав із Амстердаму на адресу „Загального Союзного Банку" у Львові поручений лист із 2000 зол. Лист дійшов ненарушно, але гроші із коперти щезли.

— **Дорогі студії.** Студенти, що виїжають до Зд. Держав мусять скласти кавцію на забезпеку, що вернуться до рідного краю. Для кожного краю означена інша сума такої кавції; її подає американський консулят.

— **Атлет у ролі промовця.** Атлетичні дужання в спортовім цирку добігають до кінця. Відпадають слабші змагуни, а дужання набирають щораз більшого інтересу і... гостроти. В неділю після нерішеної боротьби між еспанцем Д'Оліверою і поляком Штеккером цей останній виголосив напушисту промову до публики, щоби оправдати деякі свої неправильні хвати. „Заповідаю — говорив цей з визначним акторським талантом атлет, — що коли Гарковенко, Д'Олівера чи Дове буде брутальний супроти мене, то я буду найбрутальнішим атлетом у цілій Европі!" На це відповів Гарковенко: „Супроти такої заяви випадає мені прийти на дужання хіба з дрючком". Цю слушну заяву приняла публика рясними оплесками. Ціла річ у тім, що Штеккер уважає себе за недоторканого і дуже дивується, коли який атлет на брутальність відповість брутальністю. На нашу думку вияви пози і зарозумілости не пошкодить навіть доброму атлетові, чого доказом несмак після непотрібної промови пана Штеккера.

— **Коні везли трупа.** На границі громад Стрелиськ-Реклинець і Здачів люди придержали коні, що везли віз без візника. Виявилося, що на возі лежав труп мущини. Поліція ствердила, що вбитий це Микола Заяць, конокрад із Константинівки пов. Камінка Стр. Вбили Заяця найправдоподібніше на терені Камінки Стр., потім коні пустили і вони затягли віз аж так далеко.

— **Пожежі.** **12. вересня вибухла пожежа в м. Кольні** (ломжського повіту). Згоріло три чверті міста. — В Розважі (пов. Золочів) згоріла в полі стирта конюшини орендатора Павла Крежника. Конюшина вартости 1600 зол. не була обезпечена. Поліція здогадується, що то був підпал із пімсти.

— **Напад на дім священика.** Кількох озброєних опришків — як повідомляє ПАТ — напало на дім священика Лаз. Боднарчука в Лятачі (пов. Чортків). Вони стероризували священика, забрали гроші й револьвер і втекли.

— **Вбивство.** У Кобиловолоках (пов. Чрткiв) Гринько Антонишин убив Михайла Паргеринського. Окружний суд засудив Антонишина на 5 літ тюрми з відложенням.

— **З політика вчений.** Відомий польський комуніст Домбаль, що був послом до варшавського сойму, виїхав 1923 р. до СРСР при виміні політичних вязнів. У Москві дійшов він хутко до становища секретаря хліборобських справ при екзекутиві III-го Інтернаціоналу. Пізніше студіював він у т. зв. Червонім Інституті, занятий головно національним питанням. Тепер його призначили заступником президента білоруської Академії, де перевели „чистку". Домбаль приїхав до Мінська і почав урядувати.

— **Пригадала собі чоловіка.** У Вильні громадянка Бронислава Родзевичева прийшла до комісаріяту своєї дільниці і заявила, що її чоловік пропав без вісти. Коли спитали її: „коли?", відповіла, що у 1921 р. Тепер, після 11 літ, вона вважала за відповідне заявити, що її чоловік вийшов тоді з хати і досі не вернувся.

— **Ріжні вістки.** Еспанський парлямент скасував кару смерти та досмертної вязниці; найбільша кара буде 20 літ вязниці. — Дня 31. серпня було в Німеччині 5.225.000 безробітних. — Німецька „Люфтганза" купила корабель „Вестфален", що має заступати на Атлянтику острів для обслуги перелетних літаків між півд. Америкою і Европою. — Природничий і технічний музей у Мінхені відчинив окремі кімнати з усіма вигодами для дослідників, що хотять там свобідно працювати; є там телефони, писальні машинки, тощо. — На конґресі теоретиків музики в Ітаці (Ню-Йорк) професор із Кеймбриджу, Герст, подав до відома висліди своїх дослідів: він вірить у можливість плекати геніяльних музик. — В англійськім містечку Вулгоп узяла цими днями шлюб небуденна пара: „молодий" мав 90 літ, а „молода" 83; вони приїхали на шлюб візочком, запряженим в осла. — В Америці, в Клівленд, згинув один із найсміливіших американських летунських акробатів Ол Вільсон; згинув він у летунській катастрофі.

— **Представниці жіночого спорту радять.** У Відні радить „Міжнар. Спортовий Жіночий Союз". Нині жіноцтво може бути горде, що у своїх спортових осягах здігнало мущин. Останні жіночі осяги в Льос Анджельос у плаванні та киданні диском були багато вищі як мужеські рекорди на Олімпійських Ігрищах в Атенах 1896 р. „Міжнародній Спортовий Жіночий Союз" заснований 31. жовтня 1921, отже всього 11 літ тому. За той час 26 країн стало членами Союзу. Перші спортові змагання були в 1922 р. у Парижі. Нині представниці жіночого спорту здобувають рекорди поруч мущин, без огляду на ріжниці свого полу.

— **Знахідки рукописів.** У славнім монастирі Сант-Ґаллен один із мінхенських професорів відкрив дуже цінні рукописи. У книжці з кодексами зберіглись фрагменти комедії Теренца і старої граматики VI-го віку. Є це одні з найстарших текстів римських памяток.

— **Курильні опіюм на Рівієрі.** На морі, що обливає Рівієру появилось кілька яхтів, що мають улаштовані зразкові курильні опію. З огляду на заборону заживати той шкідливий наркотик, ріжні багатії та знуджені життям люди, що шукають сильних вражінь, вибираються у подорож на море і там опянюють себе опієм. Яхти та моторові човна, призначені для цих заборонених розваг, можуть на повнім морі свобідно скриватись перед поліцією, тимбільше, що все приладдя, потрібне до цієї забави, можна у кожній хвилині кинути в море.

— **Сіямська пропаганда.** Уряд Сіяму хоче заохотити европейців та американців до відвідин цього краю. Для туристичної пропаганди висилає він в Европу 20 танцюристів і танцюристок на 8 білосніжних слонах.

— **Фільмова каріера.** У Голівуді появилась нова кінова зірка Лю Гендріш. Перший її виступ був два роки тому: у „Білім Домі" при офіціяльнім принятті Гувера. Вона кинулась тоді із захопленням на шию президентові і цим звернула увагу американської преси на свою особу.

— **Бомби під два театри в Ню-Йорку** підложили невідомі люди. Обі бомби вибухли, як публика виходила після вистави. Жертв у людях не було. Потерпіли лише театральні будинки та сусідні крамниці, в яких вилетіли шиби. Поліція здогадується, що це зробили члени партії праці.

— **Фасоля зперед 3000 літ зародила.** Один данський професор, що брав участь у розкопках гробу Тутанкамона, зробив такий експеримент: фасолю найдену у тім гробі він засадив у своїм городі, на побережі Швеції. Два зерна **фасолі зперед 3000 літ зародили у 1930 р.** і дали жменю фасолі. Один садівник засадив їх знову і дістав весною 65 штук високого бадиля з червоно-білим квіттям.

—o—

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: **„Так здобувають жінок", комедія на 4 дії Л. Вернея.**

Як виглядає сучасний мужеський ідеал жінки? Це, очевидячки, не буде рідний чоловік, навіть якби він був винахідником чудесних дитячих забавок. А коли він старший і нудний, ясно, що молода гарна жінка тужитиме за романтичною пригодою. Джентельмен-вломник, що краде не для користи, має мистецький смак, ще й грає ролю філянтропа — ось пів-ідеалу. Друга половина ідеалу в тому, що закоханий мущина кричить на ціле горло, що готов дати себе застрілити заздрому чоловікові і на доказ свого кохання перевязує собі хустиною здорову руку.

Не нова це історія і Верней має у своїм багатім репертуарі куди кращі. Із 4-ох дій тільки перша й остання вдатні; дві середні мають запах банальних кримінальних авантюр; глядач знає все заздалегідь і позіхає. **м. р.**

Дописи.

ВОЛЕХІВЩИНА. *„Свято Матери". — Гостина „Цвіркуна". — Намогильний памятник Н. Кобринської. — Відпуст у Гошові).* В Болехові було в останніх часах кілька імпрез. Тут згадаємо в першу чергу „Свято Матери" з багатою, цікавою програмою та поважним досі вражінням (реферат п. Є. Дригинкичевої, хорові точки під упр. дир. О Парилас, деклямації, оркестра мандолiністів під батутою п. Дошава, сценічна картина С. Чубатівної під режисерією о. дек. В. Сухого, гімнастика дітвори, скрипкове сольо п. А. Погельського при акомпаніяменті п. І. Сімківної, вкінці живий образ). — Львівський „Цвіркун" під дирекцією реж. О. Остої-Залуського виступив у нас з травня ревією. Було кілька добрих скетчів, прекрасна мельодекламація, „Гуцулочка" (п. Кульчицька), ефектовний балет, конферансієрка п. Слава-Мельника (що правда, слабо підготовлена, подекуди брак темпераменту), місцями цікава та ефектовна. — Незабаром святкуватиме все українське —

вонтво та Болехів зокрема відкриття та посвячення пам'ятного памятника Наталі Кобринської. Памятник поставила родина письменниці на болехівському цвинтарі за почином філії „Союзу Українок" у Болехові. — Дня 28. серпня відбувся на Явній Горі у Гошові біля Болехова відпуст, якого досі мабуть не бувало. Біля 10 тисяч людей, які приїхали сюди і з найдальших закутин Галичини. При тій нагоді запитуємо, чи не моглиб оо. Василіяни в Гошова здобутись на деякі конечні будинки (велике число прочан можна було передбачати), яких істнування є вимогою не то культури, а просто найприроднішої потреби?

Ярослав.

—o—

СПОРТ.

ВЕЛИКІ ДНІ КОПАНОГО МЯЧА В СТАНИСЛАВОВІ.

В суботу й неділю, 10. і 11. вересня відбувся в Станиславові великий турнір копаного мяча при участи 4-ох дружин: Довбуша (Чернівці), України (Львів) і Пролому та Ревери (Станиславів). Вислідн поодиноких стріч такі:

Субота.

УКРАЇНА — ПРОЛОМ 6:3 (2:1).

Гарна гра обох дружин. Україна перевищала противника технікою і рутиною, зате Пролом виказав більше праці й амбіції. Перші ворота добув несподівано Пролом зі стрілу Попеля. За хвилину вирівнав по корнері Труш. Другі ворота для України добув по центрі Воробця Петрів. Серію воріт України підвищили по перерві: Воробець з перебою, Магоцький (двоє) і Петрів. Пролом незвичайною амбіцією випрацьовує ще двоє воріт, устійнюючи вислід змагань 6:3.

ДОВБУШ — РЕВЕРА 4:3 (0:1).

Одинокі ворота першої половини пропустив фатально воротар Довбуша. Перших 15 хвилин по перерві це справді концертова гра черновецьких гостей, які у так короткому часі вспіли провадити вже 3:1. Гарну гру знівечив суддя, незвичайно сторонничий в користь Ревери, який диктує двічі вільного й несправедливого карного, що використовує Ревера, добуваючи двоє воріт. З дружини Довбуша найкраще подобалися серед. помічник, правий лучник і оборона.

Неділя:

ПРОЛОМ — ДОВБУШ 2:1 (2:0).

Несподівана, одначе вповні заслужена перемога незвичайно амбітної і працьовитої дружини Пролому, для якої обоє воріт добув найліпший в нападі Попель. Також дуже добре грали воротар Андріїшин, оборонець Карлаш і серед. помічник Бриндзей. На заввагу заслуговує також гарна комбінаційна гра нашої станиславівської дружини.

Після цих змагань відбулося на грищі святочне привитання львівських і черновецьких гостей. В імени ініціяторів і організаторів цих змагань промовляли дир. Мартинець (Пролом) і представник Ревери, які вручили гостям гарні китиці цвітів. Відповіли їм відпоручники Довбуша і України.

РЕВЕРА — УКРАЇНА 4:3 (1:2).

В першій половині незвичайно гарна гра України, яка виступила вже з обома Гоцькими і Лисиком на середині помочі. Перших двоє воріт добувають Гоцький І. і Петрів, який безперечно був найліпшим грачем з усіх 4-ох дружин. Треті і найгарніші ворота дня стріляє Гоцький II. Вже 70 мін. гри провадить Україна 3:1. Одначе змагання кінчаться для львівської дружини вопрост трагічно. Скрегота сходить з грища, бо спішиться до поїзду (до військової служби). Заступає його Труш. А суддя, який суддював зовсім добре, викидає з грища Гоцького І. і Борсука за неспортову поведінку. Підлісецький завинює карного і наріжняка, з чого Ревера добуває двоє рішаючих воріт і Україна сходить з грища переможеною, знівечивши у кількох мінутах працю 3/4 змагань. Львівська дружина, яка гарною грою у першій половині добула собі заслужене признання серед глядачів, викликала опісля велике негодування неспортовою поведінкою деяких змагунів.

Видців першого дня 700, другого понад 1300.

УКРАЇНА (комб.) — СОКІЛ 2:1 (2:0).

БІБРКА, 11. IX. 1932. Товариські змагання між цими дружинами закінчилися незамітною перемогою львівської дружини, для якої ворота добули Крушельницький і Цимбала. Дружина Сокола, яка від минулого року зробила великі поступи, грала незвичайно амбітно, маючи у другій половині змагань перевагу. Почесні ворота добув Сисак. Судіював п. Альваль. Видців 500.

СИТКІВКОВЕ МИСТЕЦТВО КРАЮ.

У дальшому ході змагань за мистецтво краю відбулися отсі стрічі:

Сінґль мущин: півфінал: Федак — Дрогомирецький 6:8, 6:0, 6:2, 6:1. Рожанковський Я. — Кульчицький 4:6, 6:4, 6:3 в. о. Фінал: Сасик — Рожанківський 6:2, 6:1, 6:2.

Сінґль жінок. Фінал: Дмоховська Ст. — Струмінська 6:4, 6:2.

Дебль мущин. Півфінал: Сасик, Дрогомирецький — Хамула, Яблонський 6:2, 6:3. Рожанківський, Кульчицький — Славомир, Черчанець 6:3, 6:1. Фінал: проф. Кульчицький, Рожанківський — Сасик, Дрогомирецький 4:6, 3:6, 6:2, 6:0, 6:1.

Мішана гра. Фінал: Дмоховська, Рожанківський — Струмінська, Кульчицький 6:3, 6:2.

Вже цими вислідами рішив Л. К. С. перемогу у свою користь, чим добув остаточно мандрівну нагороду РСУК. На цих змаганнях пункти розділено так:

	ЛКС	УССК	Пляй
Сінґль жінок:	6	1	—
Сінґль мущин:	4	3	—
Дебль жінок:	4	3	—
Дебль мущин:	3	3	1
Мікст:	6	1	—
	23	11	1

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО У. С. С.

Тризуб — УРСК 2:0 (0:0).

Тризуб з Краєвським (б. грач Олд-Боїв), УРСК з резервовими. Обі дружини грали рівнорядно і в живому темпі. Тризуб, добре наставлений стрілево, використав догідні моменти. УРСК під воротами безрадний, натомісць ліпший у полі. Видців понад 200. Суддював п. Рак.

ВИННИКИ. **Чорноморці — Дніпро 1:1 (0:0).**

Гра доволі гарна, хоч Дніпро грав дещо за гостро. В першій половині гра назагал рівнорядна, в другій перевага Чорноморців, які марнують безліч т. зв. мурованих позицій. Вину поносить напад, що мало стріляв комбінуючи за багато під воротами. Публики доволі багато. Суддя п. Дириль.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНЕ МИСТЕЦТВО КРАЮ.

В днях 17. і 18. ц. м. відбудуться у Львові на площі С.-Б. легкоатлетичні змагання жінок та мущин за мистецтво краю на 1932 р. Є це найбільші та найважніші змагання у цьому році. Тому й не диво, що цілий край приготовляється до них повною парою, тимбільше, що на цих змаганнях рішатиметься доля мандрівних нагород наших установ. У цьому році Український Спортовий Союз перший раз уводить загальну пунктацію; котрий з клюбів добуде найбільшу кількість пунктів, той добуде імя найкращого клюбу краю.

До змагань зголосилися клюби Львова, Перемишля, Стрия, Станиславова та ін. Всі вони будуть змагатися дуже завзято. Це дає запоруку, що змагання будуть цікаві, а поодинокі конкуренції розгриватимуться в дуже горячій атмосфері. Багато клюбів сигналізує поправу рекордів своїми змагунами. Треба надіятися, що на цих змаганнях впаде неодин новий осяг.

Програма змагань дуже цікава. Поодинокі точки слідуватимуть одна по другій, що усуне нудьгу глядача. Змагання зачнуться в суботу 17. в год. 3. попол. дефілядою змагунів, передбігами 100 м. та ін. Продовження змагань у неділю 18. в год. 9-ій рано та 3-ій попол. Незвичайно низькі ціни повинні заохотити нашу публику численно відвідати ці змагання.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 13. IX. год. 7.30 веч. „Горячка нафти".

Середа, 14. IX. год. 7.30 веч. „Горячка нафти".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 13. IX. год. 7.30 веч. „Так здобувають жінок".

Середа, 14. IX. год. 7.30 веч. „Так здобувають жінок".

Спортовий цирк при вул. Пелчинській на площі біля Тенісового Т-ва.

Щодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ловіцька княжна".

АТЛЯНТІК (давніше Лев) **нечинне.**

КАСІНО: Льорель і Гарді в „Чужинній вежі".

КОЛІСЕЙ: „Нічні нетлі", „Свищемо на кризу".

КОПЕРНИК: „Гегенна жінки".

МАРУСЕНЬКА: „Гегенна жінки".

МІРАЖ: „Любощі віденської залоги".

ОАЗА: „Все для дівчинки" (Гарі Піль).

ПАЛЯС: „Рік 1914"

ПАН: „Кров на пустині".

ПАСАЖ: „Герой зі Заходу".

ПРОМІНЬ: „Нюйорк у ночі".

СТИЛЕВЕ: „Ц. к. фельдмаршал" (Власта Буріян).

УТІХА: „Сірий дім".

ХИМЕРА: „Украдений рай" (Филип Гольмес, Нансі Кероль).

Закордонне радіо.

Середа, 14. вересня 1932.

Братислава (278,8) 12.00 Концерт, **Ляйпціг** (325) 11.30 Концерт, **Штрасбург** (345,2) 20.30 Симф. концерт, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40 Скрипка, **Гамбург** (372,)2 19.00 Нар. пісня, 20.40 „Катер-Лямпе" ком., **Білгород** (430,4) 17.30 Нар. пісні, Ружіца Мілосевич, **Стокгольм** (435,4) 19.30 Спів, Марг. Северінсон, 19,45 Свято шв. ісляндського т-ва, **Рим** (441,2) 17.30 Солісти, 20.45 „Маріон Дельорм" оп. Пончієля, „Сільвано" оп. Масканія, **Бероміністер** (459,4) 20.00 „Скупар" ком. Мольєра, **Прага** (488,6) 19.30 „Тайна" оп. Сметани, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 16.35 Солісти, **Рига** (525,4) 19.05 „Мадон, у є ті" оп. Газельбаха, **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. орхестра, 20.00 Концерт, **Харків** (937,5) 12.15, 15.00 Концерт, 16.35 Нар. пісні, 18.15 Солісти, 19.00 Давня й нова оп. музика, 24.00 Комунікати, грамофон.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 14. вересня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеорольогічний комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.25 Скавтівський куток, 15.35 Морська й кольоніяльна хвилина, 15.40 „Сонічко для нас працює" балачка для старших дітей, 15,53 Загадки, 16.05 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 Листи та програми, 17.00 Концерт, 18.00 Роля Китаю у світовій кризі, 18.20 Мандоліністи, 19.10 Всячина, 19.35, 21.50 Прес. рад. денник, 19.45 Літературна балачка, 20.00 Пісоньки (хор Дана), 20.35 „Вивласнення", літ. чвертьгодина, 20.50 Скрипка, 21.55 Комунікати, 22.00, 22.50 Танкова музика, 22.25 „Польський Лювр і польський Версаль" відч. у фр. мові, 22.40 Спортові вістки.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замісць квітів на могилу Марії Літинської складає Йосифа Паньківська 15 зол. на „Рідну Школу". 429 1—1

Позір, Скільщина! У вівторок, 20. вересня ц. р. відбудуться у Сколім річні Загальні Збори Філії Товариства Охорони Военних Могил у домівці Захисту в год. 11. передпол. На перших Загальних Зборах вписалося у члени філії 50 осіб, одначе з них лише около 35 заплатили членську вкладку. Тому запрошуємо громадянство Скільщини громадно вступати в члени нашої Філії, яка має на своєму терені виконати важку працю. Членська вкладка річно 2 зол. і 1 зол. вписове. — **Видія Філії Т-ва Охорони Военних Могил у Львові, Філія у Сколім.**

Подяка. Прибиті тяжким горем по втраті найдорожчого Вуйка і Брата бл. п. О. Декана Йосифа Логинського дякуємо цією дорогою всім, від кого зазнали сердечного співчуття, потіхи і помочі в нашім горі. Зокрема дякуємо Вп. панству Соловіям, Бутринським, Гапановичам, П-ні Нусі Бураківній і Олі Сеніній за щиру потіху і ласкаву поміч в улагодженні похоронів. Всв. о. мітратові Базюкові, о. деканові Соловієві і о. деканові Патриді за провід у похоронах і щирі прощальні промови, Всч. оо. Оришкевичеві, Цимбалі, Чернедзі і Левицькому та Вп. пп. д-рові Курбасові, Королеві, мгр. Паращієві, нач. громади Думенці та Бігунові за повні співчуття прощальні промови над гробом і в церкві, Хорам з Ціневи і з Долини та пп. дириґентам Качалі і Шумському за звеличання похоронів співом, Вп. послам Луцькому і Великановичеві та РСУК за слова співчуття, Управі ПСК в Калуші, Філії „Просвіти" в Рожнітові та Управі Районової Молочарні в Рожнітові і місцевій Читальні та кооперативі за вінки, вкінці всім Всч. Отцям сусідам і знайомим, інтеліґентам та селянству з цілої Рожнітівської округи, які своєю участю звеличали похорони Дорогого Покійника. — Струтин Нижний, дня 25. серпня 1932. — **Михалина Кулинич, Катря Янківська,** сестри, **Марія Косова, Ольга, Славка й Ірена Скобельські,** сестрінниці. 427 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КАГАНЦІ, ретязі, липовочки, шорки виконує, направляє найдешевше робітня римарсько-галянтерійна **Н. Барера,** Сикстуська 2. 370 3—3

ПРАЦЮ в торговлі, промислі або лекцію обійме матуристка класичної гімназії. Ласк. зголошення під „Слава" в Адм. „Діла". 413 2—3

НАЙНОВІШІ І НАЙКРАЩІ танґа Безкоровайного на фортепян „Вже прийшла весна" і „Танґо Стефи" з українським текстом по 1.50 зол. 412 2—3

ПОКІЙ сонячний, умебльований винаймлю. Адреса: Львів, Длуґоша 21. І. пов. 425 1—2

ФРАНЦУСЬКОЇ мови учить Ірина Громницька вул. Болеслава Хороброго 10 (коло Потоцького 104). 428 1—1

АРТИСТИЧНА переплетня Кривецького перенесена з ул. Пекарської на вул. Сенаторську 10. 426 1—10

АНГЛІЙСЬКОГО лекції. Ціни приступні. Зголошення до Адм. „Діла" під „Англійка". 404 2—3

РУТИНОВАНИЙ концціпієнт шукає місця в адвокатській канцелярії. Ласкаві зголошення під „Праця". 420 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Добірне горішньо-шлеське

ВУГІЛЛЯ.

Букове дерево сухе на 4 рубане доставляє

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Замовлення приймає **Бюро ЛЬВІВ, РИНОК 36, II. ПОВ., Тел. 96-85. та всі 4 львівські склади, а саме. І) Ринок 36, II) вул. Личаківська 155, III) пл. Більчевського 3 та IV) вул. Городецька 23.**

Власні склади вугілля та дерева на залізничім дворці.

ПЯНІНА першорядні по зниженіих цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа; заміна уживаних інструментів.

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.